

Budgetförutsättningar inför budget 2025-2027

1. Inledning

Budgetförutsättningarna är en del i kommunens budgetprocess. Syftet med dokumentet är att tydliggöra de ekonomiska förutsättningarna som nämnder och bolag har att förhålla sig till kommande år. Budgetförutsättningarna utgår från senast beslutade budget uppdaterad med nya ekonomiska förutsättningar, bland annat avseende skatteintäkter och statsbidrag, pensioner, nya index för uppräknings, förändrade volymer och räntor. Effekterna på resultatet sammanställs i avsnitt 4 och 5.

Kommunen ska långsiktigt vara en välskött och stabil kommun med stabila ekonomiska förutsättningar. En viktig del i att bibehålla det ekonomiska resultatet och ställningen framöver är organisationens förmåga att se effekter och balansera tempo i de delar som går att påverka, för att på så vis hitta en hållbar takt i tillväxten. Tillväxt kräver framförhållning, kommunikation och koordinering inom kommunkoncernen och med inblandade aktörer för att kunna omhänderta utvecklingen på ett effektivt och ända-målsenligt sätt. Träffsäkerheten i befolkningsprognoserna är också en viktig faktor eftersom denna prognos påverkar utvecklingen av skatteintäkter och statsbidrag, antal barn och elever, vård- och omsorgstagare, kommunens lokalbehov med mera. Kommunen har målinriktat satsat på tillväxt genom att under flera år tagit fram många färdiga detaljplaner. Detta har medfört en ökad befolkning i ljust av att nya bostäder skapats. För att växa hållbart behöver denna utbyggnadstakt hitta sin långsiktigt hållbara nivå.

Investeringsstakten är emellertid fortsatt hög i kommunkoncernen. Det är både reinvesteringar och nyinvesteringar samt en hög ambitionsnivå som påverkar nivån. Projekten ska ge ökad lönsamhet i bolagen och samtidigt bidra till samhällets utbyggnad. Investeringar genererar samtidigt en förpliktelse i framtiden i form av driftkostnader, avskrivningar och räntekostnader. Den budget för 2024 och framåt som antogs hösten 2023 innebär att bolagens nyupplåning fortsätter öka medan kommunens ökningstakt är mer hållbar i det beslutet. I budgetarbetet för 2025 och framåt har ett skuldtak lyfts in för bolagen och kommunen som innebär att den samlade räntebärande skulden inte ska överstiga 5 mdkr vid utgången av 2029-12-31.

Resurser behöver allokeras från drift till investeringsverksamheten för att motverka skuldökningstakten. För kommuner med hög investeringsvilja och stora behov är ett resultatmål på 2 % inte tillräckligt. Mot den bakgrunden har budgetberedningen vid tillfällen resonerat kring målet. Det tuffa ekonomiska läget som uppstod 2024 innebar emellertid att ett högre resultatmål fick skjutas på framtiden eftersom kvaliteten i verksamheterna kunde påverkas negativt. I takt med att reformutrymmet i framtiden ökar behöver del av detta utrymme ianspråkta för att öka det budgeterade resultatet det vill säga öka det finansiella målet. På så sätt kan kommunen om några år finansiera en större andel av våra investeringsbehov med egna medel samt börja amortera på lånen. Om detta inte görs får kommande generationer en större börda att bära i sina budgetar. Det ger också ett politiskt

ökat handlingsutrymme och möjliggör för nya satsningar och stärker på så vis förutsättningarna för utveckling och tillväxt.

Slutligt beslut om budget för 2025–2027 fattas i kommunfullmäktige i november. Samtliga budgetförutsättningar kommer då att revideras utifrån en ny prognos för skatteintäkter och statsbidrag, pensioner samt nya index för uppräknings med utgångspunkt i regeringens höstproposition. I höstens budgetarbete behandlas även nämndernas förslag till budgetunderlag, behov av ytterligare effektiviseringar, politiska prioriteringar och dylikt.

2. Omvärldsanalys

Falkenbergs kommuns omvärldsanalys syftar till att skapa en samlad bild, ökad medvetenhet och beredskap om hur omvärldsförutsättningar påverkar kommunkoncernen. I Falkenbergs kommuns omvärldsanalys för 2024 lyfts sex övergripande trender som har eller kommer ha en påverkan på kommunkoncernen nu och i framtiden och är därför viktiga att beakta i planeringen av kommunens verksamhet framåt:

1. Framtiden tillhör de resilienta
2. Osäkerhet och oförutsägbarhet i omvärlden ökar
3. Omställningskraften tar plats som en nyckelfaktor
4. Ojämliga livsvillkor
5. Samtalet om kommunernas roll i välfärden
6. Teknikutvecklingen ställer om samhället i grunden

Lokal Agenda

Inom ramen för Lokal Agenda 2030 genomförs en nulägesanalys varje år. Nulägesanalysen visar ett antal särskilt komplexa utmaningar som påverkar kommunkoncernen och samhället i stort och som behöver hanteras i samarbete över verksamhets- och aktörsgränser:

- ***Polarisering och orättvis fördelning***
Klyftorna mellan människorna i samhället växer, så också i Falkenberg. Mellan de som har hög inkomst och de som har låg inkomst, de som har mycket makt att påverka och de som har inte har makt att påverka sin situation, de som har tillgångar och de som inte har tillgångar, de som upplever sig ha god hälsa och de som mår dåligt.
- ***Vi är kvar i linjär produktion och konsumtion och fossilberoende***
Kunskapen, beteenden, investeringar och styrmedel för att minska vår slit- och slängkonsumtion och i stället arbeta för en mer cirkulär vardag går för långsamt. Samhället är fortfarande i för stort behov av plast och olja.

- **Vår sårbarhet ökar och vi får minskad motståndskraft**

Falkenbergs befolkning växer och tar alltmer mark i anspråk. Vi har i vårt samhälle idag byggt in sårbarheter såsom stora asfaltsgjorda ytor och ett bilberoende och därmed en minskad motståndskraft i städerna som inte kan omhänderta stora vattenmängder, stå emot värmeböljor och liknande. Framåt ställs det höga krav på en långsiktig samhällsplanering som bidrar till att möta sociala utmaningar, gynnar ekosystemen, skapar ett hållbart näringsliv, bidrar till att uppnå klimatmålen och anpassas till klimatförändringarna.

Hållbarhetsperspektivet behöver integreras tidigt i processer för att minimera risken för kostsamma insatser i efterhand. Det handlar om att kraftsamla långsiktigt och uthålligt och ständigt lära på vägen.

3. God ekonomisk hushållning, kommunfullmäktiges viljeinriktning och finansiella mål

I kommunallagen tydliggörs att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning, bland annat handlar det om att varje generation ska bära sin kostnad för den service den konsumerar. Det är kommunfullmäktige som beslutar om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. För verksamheten ska anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning och för ekonomin ska anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Kommunfullmäktiges viljeinriktning

All styrning i Falkenbergs kommun ska utgå från visionen – Vi växer för en hållbar framtid. För att förtydliga och konkretisera de politiska ambitionerna har kommunfullmäktige beslutat om övergripande mål. Målen är långsiktiga och ska styra för en utveckling mot kommunens vision.

Kommunfullmäktiges tre övergripande mål

- Utbildning och omsorg av hög kvalitet
- Föredöme inom hållbarhet och trygghet
- Sveriges bästa näringslivskommun

Kommunens vision och övergripande mål pekar ut den gemensamma långsiktiga målbilden och är styrande för kommunens utveckling som helhet. I vardagen innebär det att visionen ska vara vägledande i allt från formuleringar av inriktningar, prioriteringar och i genomförandet av verksamheten.

Finansiella mål

För att långsiktigt uppnå god ekonomisk hushållning har Falkenbergs kommun 2015 beslutat om två finansiella mål för kommunen - ett resultatmål där resultatandelen ska uppgå till 2 % av skatteintäkter och statsbidrag, samt ett soliditetsmål där soliditeten skall uppgå till minst 30 %. En resultatandel på 2 % skatteintäkter och statsbidrag bidrar till att kommunen kan delfinansiera sina investeringar vilket är avgörande eftersom kommunkoncernen är investeringstung tillsammans med begränsningar för hur mycket kommunkoncernen har möjlighet att låna. En soliditet på 30 % säkerställer kommunens betalningsförmåga på lång sikt. Sedan årsredovisningen 2022 har kommunen tillämpat RKR:R5 innebärande en omklassificering av externa lokaler till finansiell leasing. Tillämpningen påverkar mätningen av soliditeten och medför en större utmaning att nå målet jämfört med förutsättningarna när målet sattes.

För att utveckla den ekonomiska kontrollen och styrningen beslutade kommunen 2023 om ett tredje finansiellt mål. Målet mäts för första gången i årsredovisningen 2024 och mäter nämndernas budgetföljsamhet samt prognossäkerhet, vilket dels innebär budget i balans, dels att prognossäkerheten vid årets slut som mest ska avvika med 1 % mot prognosen vid delårsbokslutet i augusti.

Kommunfullmäktige har även beslutat om finansiella mål för de kommunala bolagen vilka framgår i bolagens ägardirektiv. Det är viktigt att bolagen genererar goda resultat för att i sin tur bidra till delfinansiering av sina investeringar.

4. Förändringar under planperioden 2025–2027

Kommunens ekonomiska förutsättningar förändras ständigt. Nedan beskrivs de viktigaste förändringarna för budget 2025–2027. Förändringarna utgår från senast beslutade budget.

4.1 Befolkningsprognos

Befolkningsprognosen är ett viktigt underlag i budgetprocessen. Prognosen påverkar utvecklingen av skatteintäkter och statsbidrag och är även ett av de underlag som används för att prognostisera volymer på barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden, servicenämnden samt kultur-, fritids- och teknikenämnden. Befolkningsprognosen används också, tillsammans med andra underlag, i planering av lokaler och investeringar.

Svensk BNP växte inte under 2023 och med facit i hand blev det till slut en liten nedgång vid årets slut. Tuffa tider för räntekänsliga hushåll och byggföretag i Sverige har inneburit att konsumtionen och bostadsinvesteringarna har minskat på ett sätt som vi inte har sett sedan 90-talet. Det tar tid för penningpolitiken att få effekt och därför väntas den lägre inflationen och det förväntade lägre ränteläget ge avtryck på den inhemska efterfrågan först under senare delen av 2025.

Inflations- och räntepuckeln har hittills inneburit en större avmattning i Sverige än i flera andra länder. En förklaring är våra svenska hushåll som har en hög skuldsättning i

kombination med korta bindningstider, vilket medfört att bolån blivit dyrare och på så sätt påverkat hushållens köpkraft. Tillsammans med stor oro geopolitiskt har hushållen blivit försiktigare.

I dagsläget har aktiviteten i nyproduktion av bostäder avstannat vilket påverkar alla kommuner och inte minst Falkenbergs kommun som under flera år haft en bostadsdriven positiv befolkningsutveckling. Flera bedömare menar också att det låga födelsetal som uppvisades 2023 bedöms kvarstå under ett antal år som ett resultat av de svårare tiderna och oron i omvärlden. Mot denna bakgrund har SKR med flera kommunicerat att kommunerna behöver se över sina befolkningsprognoser och beakta en kraftig minskning i barnafödandet, en lägre in- och utflyttning under ett antal år.

Ledamöter i kommunstyrelsens arbetsutskott och Stadshus AB har vid flera tillfällen under våren fått uppdaterade siffror och underlag. Utifrån nuvarande befolkningsnivå i kommunen blir nuvarande prognos för optimistisk i det kortsiktiga perspektivet (2024–2026). Ekonomiavdelningen bedömer mot den bakgrunden att risken och beräkningarna i budgetarbetet överskattas. I budgetförutsättningarna har ett reviderat förslag inarbetats. Förslaget har tagits fram med hjälp av Statistiska Centralbyrån. Den reviderade befolkningsprognosen föreslås godkännas för budgetarbetet vid kommunstyrelsens arbetsutskott den 7 maj och vid kommunstyrelsen den 14 maj.

Ålder	Utfall 2023	Prognos 2024	Prognos 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028	Prognos 2029	Prognos 2030	Prognos 2031	Ökning % 2023-2031
0-5	3 115	3 056	2 979	2 891	2 807	2 840	2 915	3 059	3 210	3,1%
6-15	5 611	5 611	5 629	5 628	5 614	5 700	5 709	5 717	5 724	2,0%
16-19	2 010	2 081	2 152	2 213	2 302	2 290	2 316	2 338	2 333	16,1%
20-64	24 602	24 581	24 597	24 686	24 711	24 990	25 238	25 740	26 189	6,4%
65-79	8 376	8 393	8 391	8 344	8 331	8 396	8 486	8 601	8 703	3,9%
80-w	3 394	3 561	3 721	3 891	4 060	4 216	4 365	4 518	4 649	37,0%
Summa	47 108	47 283	47 470	47 653	47 825	48 433	49 029	49 972	50 809	7,9%

Likt de senaste befolkningsprognoserna spås andelen arbetsföra invånare (20–64 år) att fortsatt minska. Under prognosperioden minskar andelen invånare i åldersgruppen 20–64 år med 0,5 procentenheter. Även andelen barn- och unga (0–19 år) minskar enligt prognosen med 0,5 procentenheter. Andelen äldre (65+ år) ökar med 1,0 procentenheter.

Andel av befolkningen

Åldersintervall	2024	2027	2030	Förändring
0-19 år	22,7%	22,4%	22,2%	-0,5%
20-64 år	52,0%	51,7%	51,5%	-0,5%
65+ år	25,3%	25,9%	26,3%	1,0%

4.2 Skatteintäkter och statsbidrag

Beräkningen av Falkenbergs budgeterade skatteintäkter utgår från Sveriges kommuner och regioners, SKR:s skatteunderlagsprognos med utgångspunkt i kommunens egen befolkningsprognos.

Enligt SKR:s cirkulär i april (24:27) anges skatteunderlagets tillväxt till 4,8 % för 2025, 4,1 % för 2026 och 4,0 % för 2027. Tillväxten i Falkenberg anpassas utifrån egen befolkningsprognos och uppgår till 4,7 % för 2025, 4,3 % för 2026 och 4,2 % för 2027 och innebär en ökning med 107,4 mnkr 2025, 103,5 mnkr 2026 och 103,3 mnkr 2027. Den totala ökningen under planperioden uppgår till 314,3 mnkr.

Även den kommunalekonomiska utjämningen utgår från SKR:s cirkulär i april. 2025 uppgår ökningen till 51,5 mnkr, 35,1 mnkr 2026 och 23,7 mnkr 2027. Ökningen är framför allt hänförlig till inkomstutjämningen och kostnadsutjämningen. Från 2025 går Falkenberg från att betala en kostnadsutjämningsavgift till att erhålla ett kostnadsutjämningsbidrag. Dock syns ett avtagande kostnadsutjämningsbidrag under planperioden vilket är en av anledningarna till att utjämningen inte ökar i samma takt under åren. Den totala ökningen under planperioden uppgår till 110,3 mnkr.

4.3 Förändringar av verksamhetens nettokostnader

Nedan följer förändringarna i nämndernas nettokostnader under 2025-2027 och orsakerna till dessa. Siffrorna sammanställs i tabellen i avsnitt 4.3.8.

4.3.1 Uppräkning av löner, köpt verksamhet och pensioner

Budgeterade löneökningar och kostnadsökningar för köpt verksamhet utgår från de senaste prognoserna för konjunkturlönestatistikens timlön, prisindex för kommunal verksamhet (PKV) samt omsorgsprisindex (OPI). För 2025 uppgår löneökningar och uppräkning av köpt verksamhet till 104,0 mnkr. För 2026 är motsvarande siffra 93,4 mnkr samt 95,5 mnkr för 2027. Den högre uppräknings 2025 förklaras av att socialnämndens köpta verksamhet räknas upp med ett högt OPI detta år.

Kommunens budgeterade pensionskostnader bygger på prognoser från KPA Pension med vissa justeringar för egna antaganden. En avgörande parameter för kommunens pensionskostnader är prisbasbeloppet, som är inflationsstyrt. Den höga inflationen har inneburit mycket höga pensionskostnader under 2023-2024. Kostnaderna minskar med 81,3 mnkr 2025 men ligger fortfarande över den nivå som råder när inflationen är i balans på 2 %. Bedömningen är att pensionskostnaderna minskar med ytterligare 23,0 mnkr 2026 där de ligger relativt oförändrade 2027 när inflationsmålet nåtts fullt ut.

4.3.2 Volymförändringar

Barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden och servicenämnden har i mars 2024 lämnat in volymförändringar för sina verksamheter under planperioden med utgångspunkt i kommunens antagna befolkningsprognos 2024-02-13 § 24. Servicenämndens volymer avser måltider till barn, elever och äldre på särskilt boende och följer barn- och utbildningsnämndens och socialnämndens volymer. Kultur-, fritids- och tekniknämndens volymer är inte uppdaterade i budgetförutsättningarna eftersom de baseras på nya investeringar och exploateringar som behandlas först under höstens budgetprocess.

Volymförändringarna regleras genom ett à-pris för barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden och servicenämnden, beräknat utifrån nämndernas internbudget 2024 och uppräknat med senaste PKV-index.

Till följd av en växande befolkning samt uppräknade à-priser, ökar volymerna totalt med 58,4 mnkr för planperioden. I liggande förslag till ärendet föreslås inlämnade volymer räknas om utifrån den reviderade befolkningsprognosen.

2025 minskar volymerna med 9,5 mnkr baserat på utfall 2023 samt prognos 2024. På barn- och utbildningsnämnden syns en minskning av antalet elever på grundskola, fritidshem och gymnasieskola medan antalet elever på anpassad skola och barn på förskola ökar. På socialnämnden minskar volymerna inom vård och omsorg av äldre medan de ökar inom funktionsstöd LSS och SoL samt inom barn- och ungdomsvård. Minskningen inom vård och omsorg av äldre är hänförlig till en stor minskning inom hemtjänsten medan antalet särskilt boendeplatser och biståndsbedömda trygghetsboenden ökar enligt en preliminär plan för öppning av platser i kvarteret Trädgården. Den ökade andelen boendeplatser i förhållande till insatsen hemtjänst som har ett lägre genomsnittspris, leder till en ökad kostnad under planperioden. För 2025 uppgår kostnaden till 44,1 mnkr.

2026 uppgår volymökningen till 36,3 mnkr. På barn- och utbildningsnämnden syns en minskning av antalet barn på förskola medan antalet elever ökar i grundskola, fritidshem, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola. På socialnämnden ökar antalet omsorgstagare framförallt inom vård och omsorg om äldre samt inom funktionsstöd LSS. Kostnaden för den ökade andelen boendeplatser i förhållande till hemtjänst uppgår till 14,0 mnkr under 2026.

För 2027 uppgår volymökningen till 31,6 mnkr. På barn- och utbildningsnämnden syns fortsatt en viss minskning av antalet barn på förskola. Den största ökningen syns på grundskola och gymnasieskola. På socialnämnden syns en fortsatt ökning inom framförallt vård och omsorg om äldre samt inom funktionsstöd LSS. Kostnaden för den ökade andelen boendeplatser i förhållande till hemtjänst uppgår till 3,7 mnkr under 2027.

Volymförändringar planperioden	2025	2026	2027	Summa
Socialnämnden	-4 138	11 934	6 990	14 786
Barn- och utbildningsnämnden	-9 594	21 541	22 958	34 906
Servicenämnden	2 279	2 611	1 638	6 528
Kultur-, fritids- och tekniknämnden	1 980	210	0	2 190
Totalt volymförändringar	-9 473	36 297	31 586	58 409

* Kultur-, fritids- och tekniknämnden lämnar in uppdaterade volymförändringar till höstens budgetprocess.

4.3.3 Prisuppräknig

De verksamheter som ej räknas upp via volymförändringar erhåller en årlig prisuppräknig för att kompensera för kostnadsökningar kopplat till prisförändringar och inflation för övriga verksamhetskostnader. Uppräkningen sker utifrån PKV-index.

Under planperioden uppgår prisuppräknigen till totalt 35,7 mnkr. För 2025 uppgår prisuppräknigen till 11,6. För 2025 och 2026 uppgår prisuppräknigen till 11,9 mnkr respektive 12,2 mnkr.

4.3.4 Demografijustering

Samtliga verksamheter i kommunen påverkas av att befolkningen förändras och nämndernas budget justeras antingen via volymförändringar eller en allmän demografijustering med utgångspunkt i den totala befolkningsförändringen. En volymjustering är kopplat till en viss målgrupp och en viss typ av kommunal service vilket innebär att justeringen avser en viss bestämd verksamhet som redovisas och följs upp i kommunens uppföljningsrapporter medan demografijusteringen kan fördelas utifrån nämndernas behov i verksamheterna. Under planperioden prognostiseras en tillväxt i befolkningen med ca 0,4 % per år vilket innebär en demografiuppräknig med 6,7 mnkr.

4.3.5 Lokalkostnader

Samtliga nämnders budgetramar justeras för interna lokalkostnader. Förändringar i hyran mellan åren beror på tillkommande eller avgående lokalyta samt justering av de kostnader som ingår i hyran. Barn- och utbildningsnämndens budgetram justeras även för hur ökade/minskade lokalkostnader påverkar bidraget till fristående skolor och förskolor. Socialnämnden och servicenämnden bedriver en stor del av sina verksamheter i lokaler som ägs av externa fastighetsägare, även dessa förändringar justeras.

Under planperioden ökar kommunens lokalkostnader med total 37,0 mnkr enligt tabellen nedan. Den främsta orsaken till den stora ökningen är Tröingeskolan som öppnar höstterminen 2025. Andra anledningar är nybyggnation av en förskola i Vinberg samt öppnandet av seniorkvarteret Trädgården. De ökade lokalkostnaderna på barn- och utbildningsnämnden genererar även ökade bidrag med 4,3 mnkr till verksamheter under

annan huvudman i enlighet med lagen om bidrag på lika villkor. De avgående lokalerna avser främst tillfälliga paviljonglösningar på barn- och utbildningsnämnden.

Lokalkostnader, utökning	2025	2026	2027	2025-2027
Tröingeskolan, inklusive idrottshall	17 040	17 330	349	34 719
Vinbergs förskola	1 132	1 059	16	2 207
Bidrag till annan huvudman	2 542	1 692	66	4 300
Seniorkvarteret Trädgården, netto	3 243	3 405		6 647
Avgående lokaler	-3 573	-6 411	-928	-10 912
Övrigt	1 042	4 425	4 561	10 028
Summa	21 426	21 500	4 063	36 962

4.3.6 Justering av kapitalkostnader (avskrivningar och internränta)

Kapitalkostnader består av avskrivningar och internränta för kommunens investeringar. Avskrivningarna ökar med 11,0 mnkr 2025, 8,9 mnkr 2026 och 1,6 mnkr 2027, till följd av nya investeringar.

Internräntan uppgår under planperioden till 2,5 %, i enlighet med SKR:s rekommendation. Internräntan är oförändrad jämfört med 2024. Internräntan är en intern budgetregleringspost för att kostnader för ränta ska belasta den nämnd som förvaltar en anläggning. Internräntan påverkar nämndernas budgetramar men däremot inte kommunens resultat eftersom detta endast är en intern budgetregleringspost. Den verkliga påverkan på resultatet, som beror på räntan på kommunens långfristiga skulder, beskrivs under avsnitt 4.5.

4.3.7 Övriga budgetjusteringar

Budgeten för färdtjänst minskar med 2,4 mnkr 2025. Minskningen beror på att snittkostnaden per resa har minskat sedan det nya avtalet mellan Hallandstrafiken och trafikbolagen trädde i kraft i juli 2023. För 2026 och 2027 är en uppräknings med 1,5 mnkr per år budgeterad.

Räddningsförbundets budget räknas upp årligen med befolkningstillväxt samt PKV-index. Under planperioden uppgår uppräknings till 3,3 mnkr. Under 2024 skedde en tillfällig sänkning av medlemsavgiften till förbundet med 16,8 mnkr. Anledningen var att förbundet haft en långt mycket starkare finansiell ställning än ägardirektivet stadgar. Sänkningen innebar en återställning av förbundets soliditet till en mer ändamålsenlig nivå. Budgetramen justeras 2025 upp med motsvarande belopp.

Trots att en ökad produktion på kommunens vindkraftverk beaktats i budget 2025 behöver affärsverksamhetens budget för elproduktion utökas med 2,3 mnkr under planperioden. Ökningen är hänförlig till 2025 och beror framförallt på lägre intäkter till följd av ett lägre prognostiserat spotpris än 2024.

Tidigare beslutade ambitionsökningar uppgår till totalt 15,2 mnkr under planperioden. Övriga justeringar och tilldelningar uppgår till 3,5 mnkr 2025 och -1,9 mnkr respektive 2,3 mnkr 2026 och 2027.

Effekt av verksamhetsöversyn är budgeterad till 20,8 mnkr 2025 och 21,9 mnkr 2026 och motsvarar 0,6 % på barn- och utbildningsnämndens och socialnämndens budgetramar, 0,8 % på kultur-, fritids- och teknikkommitténs budgetram, 0,5 % på revisionens budgetram samt 1 % på övriga nämndernas budgetramar.

4.3.8 Sammanställning av förändringar i verksamheternas nettokostnader

I tabellen sammanfattas förändringarna som har beskrivits i de olika avsnitten ovan.

Nämndernas tilldelning, mnkr	2025	2026	2027	Summa 2025-2027
Volymökningar	-9,5	36,3	31,6	58,4
Andelsförändring säbo/hemtjänst	44,1	14,0	3,7	61,8
Prisuppräknig	11,6	11,9	12,2	35,7
Demografiuppräknig	2,3	2,3	2,2	6,8
Löneökningar och uppräknig av köpt verksamhet	104,0	93,4	95,5	292,9
Pension och personalomkostnadspålägg	-81,3	-22,3	1,1	-102,6
Justering lokalkostnader, inklusive kapitalkostnader	21,4	21,5	4,1	47,0
Kapitalkostnader, exklusive lokaler	13,1	11,9	2,1	27,0
Uppräknig och volymökning färdtjänst och RTV	-2,2	3,1	3,0	3,9
Justering räddningsförbund medlemsavgift 2024	16,8	0,0	0,0	16,8
Justering affärsverksamhet	2,3	0,0	0,0	2,3
Ambitionsökningar	12,2	0,0	3,0	15,2
Övriga justeringar	3,5	-1,9	2,3	3,9
Effekt verksamhetsöversyn	-20,8	-21,9	0,0	-42,7
Intern budgetreglering kapitalkostnader*	-17,8	-15,0	-1,3	-34,1
Summa	99,6	133,2	159,4	392,2

* Redovisningsteknisk justering

4.3.9 Sammanställning av nämndernas ramar

Nämnd, tkr	Budgetram 2024	Förändring 2025	Budgetram 2025	Förändring 2026	Budgetram 2026	Förändring 2027	Budgetram 2027
Kommunstyrelsen inkl affärsverksamhet	206 081	15 335	221 416	3 330	224 746	4 941	229 687
Barn- och utbildningsnämnden	1 356 813	-25 592	1 331 221	21 355	1 352 576	11 881	1 364 457
Socialnämnden, inkl försörjningsstöd	1 167 599	41 289	1 208 888	46 749	1 255 636	43 972	1 299 609
Kultur- teknik och fritidsnämnden	280 223	1 144	281 367	-1 002	280 364	6 215	286 580
Servicenämnden	164 190	475	164 665	2 582	167 247	2 832	170 079
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	11 473	-415	11 058	33	11 092	165	11 256
Bygglövsnämnden	8 593	-208	8 385	123	8 508	211	8 719
Överförmyndarnämnden	4 363	267	4 630	197	4 827	0	4 827
Revisionen	1 862	13	1 875	26	1 902	37	1 938
Summa	3 201 197	32 307	3 233 504	73 393	3 306 898	70 254	3 377 151

4.4 Förändringar 2025 jämfört med föregående års beslutade budget

I den beslutade budgeten för 2024-2026 uppgick resultatet 2025 till 78,8 tkr. I årets budget 2025-2027 är motsvarande resultat 77,2 tkr. Trots ett relativt oförändrat resultat syns stora skillnader mellan vissa budgetposter. De största förändringarna avser volymförändringar, en ökad andel platser på särskilt boende inom äldreomsorgen samt löner och pension. Volymerna minskar kopplat till att nämnderna justerat för överskattade volymer under 2023 och 2024 samt att den prognostiserade tillväxten i befolkningen minskat. I takt med att äldreboendet i kvarteret Trädgården öppnar ökar andelen platser på särskilt boende i förhållande till insatsen hemtjänst som har ett lägre genomsnittspris. Detta leder till att det genomsnittliga priset per insats ökar. Ökningen för löner och pension är hänförlig till ökade pensionskostnader samt högre uppräknings för köpt verksamhet inom socialnämndens verksamheter.

Förändring 2025 jämfört med fg års budget	tkr
Skatteintäkter och statsbidrag	-2 630
Volym	-40 936
Ökad andel platser på särskilt boende	44 051
Löner och pension	15 364
Övrigt	-6 665
Finansnetto	-7 541
Summa skillnad	1 642

4.5 Investeringar

Kommunens beslutade investeringsvolym 2025–2029 uppgår till 1,4 mdkr, vilket innebär en genomsnittlig investeringsvolym på cirka 275 mnkr per år. Det är endast de investeringar som beslutades i november 2023 som är med i budgetförutsättningarna. Nämndernas nya investeringsförslag kommer att behandlas under höstens budgetprocess.

I samband med att kommunstyrelsen godkänner budgetförutsättningarna kommer även kommunens lokalförsörjningsprogram att godkännas som planeringsunderlag till budget. De nya investeringsbehov som framkommer i lokalförsörjningsprogrammet är inte heller med i budgetförutsättningarna.

De lokalinvesteringar och infrastrukturella investeringar som är beslutade sedan tidigare har justerats enligt entreprenadindex. Indexuppräknings innebär en utökad investeringsnivå med 13,4 mnkr under 2025–2029. Investeringarna är även justerade i tid utifrån de senaste bedömningarna. Även bolagskoncernen har stora investeringsbehov och planeringsramen för den utgående skulden i kommunkoncernen fram till 2029-12-31 är satt till 5 mdkr sammantaget i kommunkoncernen. Kommunens skuldtak uppgår till 1,6 mdkr. På motsvarande sätt har FEAB ett tak på 0,5 mdkr, FABO 1,6 mdkr och FAVRAB 1,3 mdkr. Sammantaget innebär detta en fortsatt expansiv investeringsnivå och ett behov av en fortsatt nyupplåning fram till 2029-12-31. Dialogen i bolagskoncernen har stärkts under våren med

ägardialoger och en gemensam bolagsdag. Det är mycket viktigt att bolagen fortsatt är lönsamma och att hela kommunkoncernens investeringsbudget ses utifrån ett helhetsperspektiv.

4.6 Uppdatering av räntenivåer och finansnetto

En stor del av kommunens finansiella intäkter och kostnader utgörs av ränta på förmedlade lån till de kommunala bolagen. Dessa budgeteras och redovisas med samma belopp på intäktssidan som kostnadssidan och är alltså ett nollsummespel. Analysen av förändrade finansiella poster görs därför exklusive räntan på förmedlade lån.

Budgeten för finansiella intäkter utgörs framför allt av förmedlingsavgifter på de förmedlade lånen medan de finansiella kostnaderna främst avser räntekostnader. Räntekostnaderna bygger på prognoser från Entropi, en oberoende finanskonsult som är kommunens rådgivare. I takt med bolagskoncernens ökade skuldnivå ökar kommunens intäkter för förmedlingsavgifter. Under planperioden ökar förmedlingsavgifterna. Kommunens skuldnivå är relativt konstant de närmsta åren givet att inte nya investeringsprojekt växlar upp nivån ännu högre. Samtidigt behöver resultatnivån successivt stärkas för att finansiera delar av investeringarna. Den budgeterade räntenivån har varit något för hög och har justerats ner något i dessa grundförutsättningar. Det innebär något lägre budgeterade räntekostnader under planperioden.

5. Resultat och ekonomiska nyckeltal

Resultatbudget (tkr)	Budget 2024	Budget 2025	Ram 2026	Plan 2027
Verksamhetens intäkter och kostnader	-3 093,8	-3 182,4	-3 306,7	-3 464,5
Avskrivningar	-176,1	-187,0	-195,9	-197,5
Verksamhetens nettokostnad	-3 269,9	-3 369,4	-3 502,6	-3 662,0
Skatteintäkter	2 393,7	2 501,1	2 604,6	2 707,9
Generella statsbidrag	926,5	978,0	1 013,1	1 036,8
Verksamhetens resultat	50,3	109,7	115,1	82,7
Finansiella intäkter	135,7	97,1	114,1	126,1
Finansiella kostnader	-180,1	-133,0	-145,2	-153,8
Utdelning Stadshus AB	26,8	3,4	0,0	3,4
Årets resultat	32,7	77,2	83,9	58,5
Ökning av nettokostnader		3,5%	3,9%	4,3%
Ökning skatteintäkter och statsbidrag		4,8%	4,0%	3,5%
Resultatmål 2% av skattintäkter och statsbidrag, %	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Resultatmål 2% av skattintäkter och statsbidrag, tkr	66,4	69,6	72,4	74,9
Uppnådd andel av skatteintäkter och statsbidrag	1,0%	2,2%	2,3%	1,6%
Årets resultat, tkr	32,7	77,2	83,9	58,5
Kvar till resultatmål 2%	-33,7	7,6	11,6	-16,4

6. Ekonomiavdelningens kommentarer

Resultatet i budgetförutsättningarna för planperioden är ett överskott på 77,2 mnkr 2025, ett överskott 2026–2027 på 83,9 mnkr respektive 58,5 mnkr. Under åren 2025-2026 överstiger resultatet kommunens resultatmål på 2,0 % av skatteintäkter och statsbidrag med knapp marginal medan det för 2027 saknas 16,4 mnkr. I resultatet ingår inte nämndernas förslag till budgetunderlag (drift och investeringar) som kommer behandlas först i höstens budgetarbete. Det innebär att inga nya behov, utöver nämndernas volymökningar, belastar resultatet i nuläget. De inlämnade volymerna föreslås räknas om utifrån den reviderade befolkningsprognosen. Då prognosen visar en minskning av barn i åldern 0-5 år de närmaste åren bör även en ny analys av lokalbehov på barn- och utbildningsnämnden göras. För att hålla nere investeringsnivåerna bör utgångspunkten vara att senarelägga så många investeringar som möjligt och det kräver nya konsekvensanalyser. Att avvakta exempelvis avetablering av tillfälliga kan vara ytterligare sätt att senarelägga lokalinvesteringar.

Effektiviseringar är budgeterade 2025 och 2026 enligt den beslutade budgeten för 2024-2026. Effektiviseringarna uppgår till ungefär 21–22 mnkr per år och motsvarar 0,6 % på barn- och utbildningsnämndens och socialnämndens budgetramar, 0,8 % på kultur-, fritids- och teknikenämndens budgetram, 0,5 % på revisionens budgetram samt 1 % på övriga nämndernas budgetramar. En liknande effektivisering för 2027 skulle innebära en resultatförbättring på minst 22 mnkr. En eventuell skattehöjning på 10 öre skulle generera ungefär 12 mnkr i ytterligare skatteintäkter per år.

I takt med att äldreboendet i kvarteret Trädgården öppnar ökar andelen platser inom särskilt boende medan insatsen hemtjänst som har ett lägre genomsnittspris minskar. Den preliminära planen är en utökning med 99 särskilt boende platser samt 27 platser inom biståndsbedömt trygghetsboende fram till 2027. Den ökade andelen särskilda boendeplatser i förhållande till hemtjänst leder till en ökad kostnad under planperioden med cirka 62 mnkr. I rapporten "Effektivitet i äldreomsorgen" som RKA publicerade i september 2023 förs ett resonemang om hur behovet av äldreomsorgsinsatser kommer att utvecklas framöver. Om trenden de senaste tio åren med en minskningstakt inom äldreomsorgen håller i sig skulle antalet personer som behöver insatser i form av hemtjänst eller särskilt boende endast vara marginellt högre (1,7 %) om tio år trots den stora ökningen av äldre. Kopplat till rapporten finns en osäkerhet i nuvarande volymprognos. Detta föranleder ett behov av att socialnämnden i sitt budgetunderlag tar fram ett alternativt scenario utifrån en lägre nyttjandegrad kopplat till äldreomsorgen. I analysen bör även öppningstakten i kvarteret Trädgården och framtida lokalbehov ses över.